

УДК: 595.132:599.74

ПАЗАРИТОФАУНА ЕКЗОТИЧНИХ ТВАРИН ТА ПТИЦІ ЗООПАРКУ

Соловйова Л.М., кандидат ветеринарних наук, доцент,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9455-8299>,

Мельник А.Ю., кандидат ветеринарних наук, доцент

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9129-4814>

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

Вступ. У наш час, коли в зовнішньому середовищі створилися досить складні умови співіснування дикої природи і людства, часто природа гине під впливом антропогенних факторів. Єдиним місцем, де можна побачити рідкісні або зникаючі види диких тварин, є зоопарк. Життя тварин у штучно створених умовах зоопарків не завжди ідеально підходить для утримання диких тварин. Тому працівники цих установ постійно зустрічаються з проблемою поєднання оптимальних умов життя, які можуть бути створені у зоопарках. У нашому місті є парк «Олександрія», в якому функціонує зоопарк, а саме ТОВ „Музей живої природи флори і фауни «Олександрія»“ м. Біла Церква Київської області [1, 2].

Важливе місце також займають заходи щодо запобігання та лікування хвороб диких тварин, в тому числі і паразитарних, тому актуальність обраної тематики очевидна.

Метою роботи було з'ясувати епізоотичний стан щодо гельмінтозів тварин та птиці зоопарку ТОВ „Музей живої природи флори і фауни «Олександрія»“ м. Біла Церква Київської області.

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- вивчити склад гельмінтів та найпростіших серед тварин та птиці;
- визначити екстенсивність та інтенсивність інвазії.

Методика. Матеріалом для дослідження були мешканці зоопарку, від яких ми відбирали 33 проби фекалій для гельмінтологічних досліджень індивідуально від кожної тварини. Дослідження проводили методами послідовних промивань і комбінованим методом Дарлінга у модифікації Г.О. Котельникова та В.М. Хренова з використанням насиченого розчину гранульованої аміачної селітри.

Інтенсивність інвазії (ІІ) визначали шляхом підрахунку кількості екземплярів яєць чи ооцист еймерій у трьох краплинах флотаційного розчину та брали середнє значення.

Результати та їх інтерпретація. Проби фекалій мешканців зоопарку відбирали і досліджували від диких рудих лисиць (2), свиней та поросят (3), кіз та овець (8), єнота, норки, осла, морських свинок (5), кролів декоративних (4), лами, качок (5), страусів (2).

У результаті обстеження екзотичних тварин та птиці, ооцисти еймерій були знайдені у пробах фекалій кіз та овець (ЕІ = 100 %), причому у 4 тварин одного загону ІІ становила, в середньому, $101,8 \pm 13,25$, а іншого загону – $28,8 \pm 2,75$. Також еймерії були виявлені в осла (ІІ = 10,0 в середньому за підрахунок у 3 краплинах флотаційного розчину), у поросят (ЕІ = 100 %, ІІ = $343,7 \pm 22,3$), тобто у них ступінь інвазії була високою.

У норки інтенсивність інвазії становила 4,7 ооцист еймерій, у морських свинок, відповідно, ЕІ = 100 %, ІІ = $3,6 \pm 1,1$, у кролів декоративних ЕІ = 100 %, ІІ = $4,8 \pm 0,9$.

У лами відмітили високу ступінь інтенсивності інвазії щодо еймерій, оскільки вона становила 236,3 ооцисти.

ІІ африканського страуса складала 41,7 ооцист еймерій.

Крім того, ми спостерігали мікстинвазію у деяких екзотичних тварин та птиці зоопарку. А саме, яйця стронгілят були виявлені в пробах кіз (ЕІ = 100 %, ІІ = $4,4 \pm 0,32$ екз. яєць), осла (ІІ = 3,1 екз. яєць), лами (ІІ = 42,0 екз. яєць) та африканського страуса (ІІ = 18 екз. яєць).

У пробах кіз та обох лисиць були знайдені яйця трихурисів за слабкої ступені інвазії (ЕІ = 100 %). У кіз інтенсивність інвазії становила 1 екз. яєць, у лисиць ІІ = 2,3 екз. яєць.

У фекаліях єнота були знайдені яйця байліскасарисів ($\Pi = 1,7$ екз. яєць) [2, 3].

У качок за копрологічного дослідження в полі зору мікроскопа було знайдено $2,6 \pm 0,7$ екз. яєць капілярій.

Отже, в екзотичних тварин та птиці зоопарку парку «Олександрія» спостерігалися збудники еймеріозу, стронгілятозів, в т.ч. лібіостронгільозу, трихуриозу, байліскасарозу, капіляріозу. Це свідчить про необхідність проведення комплексу заходів щодо лікування хворих тварин та птиці і в подальшому – запобігання розповсюдження збудників у довкіллі та недопущення розвитку в організмі.

Висновок. 1. За проведених досліджень було з'ясовано епізоотичний стан щодо гельмінтозів тварин та птиці зоопарку ТОВ „Музей живої природи флори і фауни «Олександрія»“ м. Біла Церква Київської області та виконані завдання щодо вивчення складу гельмінтів та найпростіших серед тварин та птиці, а також визначені екстенсивність та інтенсивність інвазії.

2. Найбільшою була інтенсивність інвазії у поросят за еймеріозу, яка становила $343,7 \pm 22,3$ ооцист еймерій. Також високу ступінь Π спостерігали у лами, яка мала показник 236,3 ооцисти. Високу інтенсивність інвазії спостерігали і у кіз та овець першого загону, яка складала $101,8 \pm 13,25$ ооцист еймерій.

3. За стронгілятозів найбільшою була Π у лами (42,0 екз. яєць) та африканського страуса (лібіостронгільоз) – 18 екз. яєць.

4. Результати досліджень проб фекалій тварин та птиці зоопарку спонукають до проведення протипаразитарних і санітарно-гігієнічних заходів для запобігання циркуляції збудників у довкіллі та попередження реінвазії тварин.

Список літератури. 1. Soloviiova L.N. Distribution and treatment of *Dirofilariosis* of dogs in the town of Bila Tserkva / Наук. вісн. ветер. медиц.: Зб. наук. праць. Біла Церква, 2017. Вип. 2 (136). С. 127–131.

2. Reed C., Henke S.E., Kresta A.E. Frequency of deposition and location of *Baylisascaris procyonis* eggs in raccoon feces / *Journal of Wildlife Diseases*. 2012. Vol. 48 (1). P. 190–194.

3. Kazacos K.R., Jelicks L.A., Tanowitz H.B. *Baylisascaris larva migrans* / *Handbook of Clinical Neurology*. 2013. Vol. 114. P. 251–262.